

Strategie využití

kapucínského kláštera v Opočně

Zpracování: ateliér City Upgrade s.r.o.

Zadavatel: Královéhradecký kraj

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Královéhradecký kraj

Návrhová část	3
Vize využití kláštera "Kreativní turistické centrum"	3
Stanovení konkrétního využití kláštera	4
Konkrétní využití kláštera z pohledu budoucích provozů	4
Konkrétní využití kláštera z pohledu místních obyvatel	4
Stavební program	5
Sociální podnik	5
Léčitelství- farmacie	6
Interaktivní expozice a prohlídkové okruhy	6
Městská knihovna 21. století	7
Bylinková apatyka/ prodejna suvenýrů/ Informace	7
Prostory pro aktivity místních obyvatel	8
Ateliér pro výtvarné a řemeslné činnosti	8
Restaurace a kuchyň	8
Multifunkční sál pro kulturní akce	8
Ubytování	8
Přílohy	9

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
 Liechtenstein
 Norway grants

Královéhradecký kraj

Návrhová část

Vize využití kláštera “Kreativní turistické centrum”

Kreativní Opočno KREO!

V klášteře vznikne vyvážené prolnutí více funkcí a služeb. Vytváří se zde středobod společenského a kulturního života města a regionu, který je zaměřen nejen na podporu turistického ruchu, ale také na podporu potřeb místních opočenských obyvatel. V klášteře dochází k unikátnímu mísení provozů a funkcí jejichž spojením vznikají nové hodnoty a přesahy. Nová náplň kláštera využívá potenciálů vycházející z jeho historie a genia loci. Kapucíni, jejich život, myšlenky, činy, architektura a konkrétní historické události se promítají do všech oblastí využití kláštera (sociální oblast, ekologie, duchovno) a stává se pro své návštěvníky inspirací a zdrojem nových podnětů a informací.

Může zde působit více institucí z mnoha odvětví (vysoká škola Karlova Univerzita- farmaceutická fakulta, soukromý producent bio výrobků s léčitelem přesahem, gastro provoz- restaurace, ubytovací kapacit- hotel a hostel, expozice pod patronátem muzea, nová městská knihovna, sdílené klubovny a dílny pro potřeby místních obyvatel). Klášter doplňuje chybějící turistickou infrastrukturu ve městě (ubytování, občerstvení).

Společně. Těchto více institucí, skupin, spolků a lidí funguje pod vedením jednoho kreativního ředitele. Nastavení využití kláštera je rozděleno citlivě mezi potřeby města a jeho obyvatele, mezi turisty a návštěvníky. Rozdělení vychází z analytické části a z participačních průzkumů s veřejností.

Slow turismus. Oživení a využití kláštera je udržitelné a postupné. Cílem bylo stanovit takový program využití kláštera, který bude vyhovovat potřebám všech skupin a klade důraz na ekonomičnost a udržitelnost provozu.

Kreativní přístup. Smyslem kreativního centra je podpora nejen kulturního turistického ruchu (v tradičním slova smyslu), ale zaměřuje se zejména na formu kreativního turistického ruchu. Kulturního cestovního ruchu se přetváří v aktivnější a interaktivnější formy. Lidem už nestačí být pouhými pasivními spotřebiteli kulturních zážitků nabízených v destinacích, hledají především autentické zážitky, chtějí se učit novým věcem a poznávat nová prostředí. Kreativní turismus poskytuje lidem pocit úspěchu a

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Královéhradecký kraj

naplnění, a to díky zkušenostem a novým dovednostem, kterým se návštěvníci v destinaci učí (mají možnost vyrobit si vlastní suvenýry, díky čemuž si vytváří trvalejší a vřelejší vztah k dané destinaci).

Stanovení konkrétního využití kláštera

Konkrétní využití kláštera z pohledu budoucích provozů

V rámci zpracování konceptu využití kláštera byly osloveni aktéři, jež realizují provozy které by mohly být v klášteře realizovány nebo aktéři mající přímý vliv na nový provoz kláštera. Nejde jen o oslovení konkrétních potenciální provozovatelů, ale hlavně o definování konkrétních provozních potřeb a plošných požadavků. Cílem je prověření kapacit kláštera ve vztahu k umístění konkrétních funkcí a provozů. Níže jsou sepsány informace z jednotlivých setkání. Detailní zápisy viz příloha č.4.

Osoba/ pravomoc	Podnik/ organizace	Oblast zapojení
Doc. PharmDr. Jaroslav Roh, Ph.D., Děkan farmaceutické fakulty KU	Karlova univerzita	Léčitelství farmacie
MVDr. Michal Krejčí, výkonný ředitel / managing director	Pro-Charitu s.r.o.	Sociální podnik
Mgr. Tomáš Zelenka, ředitel	Muzeum a galerie Orlických hor	Interaktivní expozice a prohlídkové okruhy
Vlastimil Šimek	Agentura pro rozvoj Broumova	Ubytování a gastro provoz
Ing. Jiří Balský, Mgr. Petr Kočí, Ing. Michaela Mahdalová	NPÚ, pracoviště Jaroměř	Památkový ústav, součinnost při práci se stavbou kláštera

Konkrétní využití kláštera z pohledu místních obyvatel

V druhé participaci s veřejností byla prohloubena představa o sezbíraných nápadech a podnětech na využití kláštera včetně zjištění prioritizace jejich podbodů. Shrnutí jak

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Královéhradecký kraj

místní lidé vnímají jednotlivé podbody, které jsou pro ně přijatelné a které naopak nikoli je uvedeno níže a vychází z dokumentu Výstup z druhé participace s veřejností (viz. příloha č.1). Účastníci podpořili tyto formy využití kláštera:

- Komunitní/kulturní centrum 13
- Přemístění nové knihovny do kláštera 13
- Venkovní zázemí pro kulturní události (kino, podium, apod.) 12
- Přírodovědné vzdělávání 12
- Venkovní koncerty 11
- Krytý venkovní altán s mobiliářem (alespoň pro 40 lidí) 11
- Vinárna 9
- Dostupné hostelové ubytování 8
- Letní kino 7
- Interaktivní expozice o historii kláštera 7
- Zázemí pro ZUŠ 6

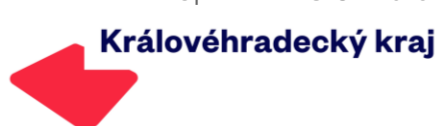
Účastníci navrhují kvalitní multifunkční prostory a celoroční zázemí, které by mohli naplňovat vlastními aktivitami. Dostupnost a dobře nastavený režim správy a užívání pak může motivovat k zájmu o naplnění prostoru vlastními aktivitami. Velký zájem budí zahrada, komunitní zahradničení a myšlenky přírodovědného vzdělávání. Zde mohou vznikat příležitosti pro aktivnější zapojení místních.

Stavební program

Stavební program pro klášter je zpracován je dvou variantách. Varianty vycházejí z předpokladů, že se nová náplň do objektu může vejít a nebude potřeba dostavět-minimalistická varianta; nebo že se náplň do objektu nevejde a bude potřeba dostavět-přístavbu-maximalistická varianta. Obě dvě varianty ukazují, že menší dostavba (venkovní sušárna) bude potřeba realizovat pokaždé. Zároveň obě varianty ukazují, že není zatím potřeba využití podkrovních prostor. Stěžejní pro výběr varianty a následné směřování a výběr konkrétního návrhu řešení kláštera bude mít rozvaha jak konkrétně je možné klášter dostavět, tak aby zůstala zachována architektonická puristická hodnota františkánských klášterů. Zároveň v obou variantách zůstává zachován v podobných dimenzích provoz knihovny, ubytování, restaurace a multifunkčního sálu, zázemí/ klubovny pro místní obyvatele. Varianty se od sebe liší rozsahem provozu sociálního podniku, expozic věnovaných historii místa a vzniku galerie. Stavební program včetně schématických půdorysů kláštera jednotlivých variant tvoří přílohy

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

tohoto dokumentu. Konkrétní stavební program je sepsán ve dvou variantách (tabulka ploch), která je součástí tohoto dokumentu jako příloha č. 2. Jednotlivé provozy, který by mohly konkrétně fungovat v klášteře jsou vypsány níže. Dále jsou zakresleny do půdorysných schémat, která ukazují jejich prostorové uspořádání v rámci dispozic kláštera (viz příloha č. 3).

Sociální podnik

- půjde o navázání na potenciál kláštera v oblasti léčitelské františkánské tradice,
- tato část může být rozvíjena ve spolupráci s FF UK,
- vznik nových produktů může být realizováno v propojení s výrobnou produktů (sociálním podnikem),
- výstupem a zapojením institucí může být jednak poskytnutí know how (recepty, pěstování atd.), dále také přímé napojení na výzkumnou část fakulty, poskytnutí věcí a objektů z fakultního depozitáře,
- provoz bude fungovat v přízemí objektu kláštera a také bude využívat prostor zahrady, detailní prostorové řešení včetně místností viz přílohy č.2 a 3,
- vzniknou zde užitkové záhony pro pěstování bylin, vzniknou zde také okrasné záhony pro rekreaci a odpočinek,
- v zahradě bude potřeba vytvořit nové sklady nářadí včetně dílny.

Léčitelství- farmacie

- půjde o navázání na potenciál kláštera v oblasti léčitelské františkánské tradice,
- tato část může být rozvíjena ve spolupráci s FF UK,
- vznik nových produktů může být realizováno v propojení s výrobnou produktů (sociálním podnikem),
- výstupem a zapojením institucí může být jednak poskytnutí know how (recepty, pěstování atd.), dále také přímé napojení na výzkumnou část fakulty, poskytnutí věcí a objektů z fakultního depozitáře,
- provoz bude fungovat v přízemí objektu kláštera a také bude využívat prostor zahrady, detailní prostorové řešení včetně místností viz přílohy č.2 a 3,
- vzniknou zde užitkové záhony pro pěstování bylin, vzniknou zde také okrasné záhony pro rekreaci a odpočinek,
- v zahradě bude potřeba vytvořit nové sklady nářadí včetně dílny.

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Královéhradecký kraj

Interaktivní expozice a prohlídkové okruhy

- konkrétní umístění je možné dále měnit a prověřovat v dalších fázích, zejména z závislosti na SHP.
- provoz může provozovat Muzeum a galerie Orlických hor,
- součástí bude jednat vytvoření stálé interaktivní expozice a také prohlídkových okruhů procházející klášterem,

Interaktivní expozice:

- důležité je představit historickou hodnotu kláštera včetně jeho vývoje,
- zvolený typ interaktivní expozice je vybrán z důvodu, že v městě Opočně zatím tento typ expozice není realizován, interaktivní forma expozice bude sama o sobě zajímavým "lákadlem" pro turisty,
- expozice představí v prostorách bývalých cel mnichů jejich život v řádu, každodenní činnosti, dále představí historii a architekturu kláštera a celkově františkánských klášterů, neopomenutelným expozičním tématem bude také františkánský přístup k životu, jejich poslání s možnými odkazy na dnešní způsob života.

Prohlídkové okruhy:

1. Klášter a kostel (základní okruh)

Hlavní prohlídkový okruh zavede návštěvníky do přízemí kláštera, unikátní secesní refektáře, křížové chodby, rajské zahrady a kostela Nanebevzetí Panny Marie.

Prohlídka je pouze s výkladem průvodce v českém jazyce, prohlídka je vhodná i pro vozíčkáře. V prvním patře návštěvníci projdou interaktivní expozicí v místnostech cely mnichů, františkánské knihovně a v cele opata. Expozice je zaměřena nejen na působení františkánského řádu v rámci českých zemí, ale umožňuje také nahlédnout do každodenního života mnichů v době založení kláštera.

2. Dočasné expozice ve sklepech

Vystavování regionálních umělců. Funguje pouze v maximalistické variantě.

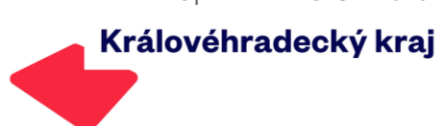
3. Klášterní zahrada

4. Didaktická prohlídka

Speciální prohlídka pro žáky a studenty MŠ, ZŠ i SŠ s vyplňováním pracovního listu a s možností výtvarné dílny.

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Městská knihovna 21. století

- do kláštera bude přesunuta stávající městská knihovna v Opočně, bude navýšena její prostorová kapacita, dále bude také rozšířena její nabídka a fungování tak, aby odpovídala požadavkům na současnou moderní knihovnu 21. století,
- realizace provozu město Opočno ve spolupráci s Královéhradeckým krajem,
- provoz bude fungovat v přízemí objektu kláštera a také bude využívat prostor zahrady, detailní prostorové řešení včetně místností viz přílohy č.2 a 3,
- provoz knihovny je zpracován ve dvou variantách, v další navazující dokumentaci je třeba přesně zpracovat program knihovny včetně definitivních rozhodnutí týkající se plochy knihovny v klášteře.

Bylinková apatyka/ prodejna suvenýrů/ Informace

- jedná se o sdílený prostor, který bude sdružovat více provozů fungujících v klášteře,
- prvotně by mělo jít o místo, kde návštěvník získá základní informace, dále si zde může koupit výrobky vyrobené v klášteře, prostor může být koncipován jako součást expozice, provoz může být propojen také s restaurací,
- součástí prostoru je zázemí pro studenty (FFA KU) pracující na zahradě, dále také malá provozní kancelář,
- provoz bude fungovat v přízemí objektu kláštera, detailní prostorové řešení včetně místností viz přílohy č.2 a 3,
- provoz je možné dále měnit v dalších fázích, dle konkrétních potřeb jednotlivých provozovatelů.

Prostory pro aktivity místních obyvatel

Podkladem pro toto využití byly aktivity, které se již v místě zahrady konají a také podněty vycházejí z participačních akcí.

Ateliér pro výtvarné a řemeslné činnosti

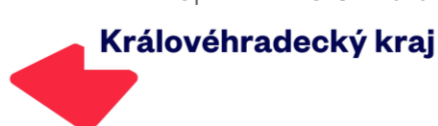
- sdílený ateliér, který může fungovat primárně pro místní obyvatele, ale může být využíván také pro kurzy pro turisty.

Sdílená klubovna

- bude fungovat zejména pro instituce a spolky místních obyvatel fungující již nyní v klášteře:
  - prostor pro ZUŠ
  - spolek seniorů - setkávání

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

- cvičení v zahradě

Restaurace a kuchyň

- vybudování restauračního zařízení je stěžejní nejen pro město Opočno, ale také pro budovu kláštera (zejména pro ubytovací funkci),
- restaurační zařízení může být umístěno ve více prostorách, v rámci strategie navrhujeme umístění tohoto provozu je dvou variantách (obě varianty počítají s prostorem o ploše kolem 150m²),
- první varianta umísťuje provoz do sklepů, kde může vzniknout klidná restaurace v zajímavém prostoru, detailní prostorové řešení včetně místností viz přílohy č.2 a 3,
- druhá varianta umísťuje restauraci do zahrady kláštera jako citlivou dostavbu domku zahradníka, detailní prostorové řešení včetně místností viz přílohy č.2 a 3,
- konkrétní umístění restaurace je možné dále měnit a prověřovat v dalších fázích.

Multifunkční sál pro kulturní akce

- sál bude fungovat jako součást všech provozů fungujících v klášteře,
- je umístěn v reprezentativní prostoru refektáře- bývalé jídelny františkánů,
- bude využíván také pro pronájem kulturních akcí, svateb nebo podnikových školení,
- má samostatný vstup, včetně prostoru WC a foyer se šatnou,
- provoz bude fungovat v přízemí objektu kláštera, detailní prostorové řešení včetně místností viz přílohy č.2 a 3.

Ubytování

- vybudování ubytovacího zařízení je stěžejní nejen pro město Opočno, ale také pro budovu kláštera,
- navrhujeme zde umístit dva typy ubytování: hostel (turistická ubytovna)- zprostředkuje zážitkové ubytování v celách mnichů s nižším standardem (společné WC a sprchy)- cílová skupina: samostatní turisté, studenti a poutníci (minorita), hotel (***)- zprostředkuje ubytování v celách mnichů se standardem hotelového pokoje se svou koupelnou- cílová skupina: turisté, rodiny s dětmi, senioři (většina),
- předpokládaná celková kapacita ubytování v klášteře bude kolem 20 osob,
- provoz bude fungovat v druhém nadzemní patře kláštera, detailní prostorové řešení včetně místností viz přílohy č.2 a 3.
- konkrétní umístění je možné dále měnit a prověřovat v dalších fázích, zejména z závislosti na SHP.

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Královéhradecký kraj

Kompletní strategie bude k dispozici na webu: www.opocno.cityupgrade.cz

Přílohy

Příloha č.1: Výstup z druhé participace s veřejností

Příloha č.2: Stavební program ve variantách (maximalistická, minimalistická)

Příloha č.3: Půdorysné schéma obou variant

Příloha č.4: Zápisy z jednání

„Financováno z fondů EHP 2014-2021 – projektu Komunitní zahrada kapucínského kláštera v Opočně č. KU-CH2-025.“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Královéhradecký kraj